



---

Analiza rynku pracy  
województwa zachodniopomorskiego  
w 2009 roku

Po sukcesywnym kilkuletnim spadku bezrobocia w województwie zachodniopomorskim, w 2009 roku notowano pogorszenie sytuacji na krajowym i lokalnych rynkach pracy. Niekorzystne tendencje obserwowano od początku IV kwartału 2008 roku. W styczniu 2009 roku w stosunku do grudnia 2008 roku liczba bezrobotnych wzrosła o ponad 12%. W styczniu 2009 r. zarejestrowano w urzędach pracy 10 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji, podczas gdy w analogicznym okresie 2008 roku było to niewiele ponad 4 tys. osób. W marcu 2008 roku po raz pierwszy odnotowano liczbę bezrobotnych poniżej 100 tys. osób, a w listopadzie 2009 roku liczba zarejestrowanych ponownie przekroczyła tę wartość. Na koniec 2009 roku w rejestrach pozostawało 105 905 osób bezrobotnych tj. 28,3% więcej w porównaniu ze stanem z początku roku. W skali roku niewielką poprawę na zachodniopomorskim rynku pracy notowano jedynie w miesiącach kwiecień – lipiec, gdzie w stosunku do miesięcy poprzedzających obserwowano niewielkie spadki w liczbie bezrobotnych (prace sezonowe). Stagnację na rynku pracy potwierdzała mniejsza liczba ofert pracy (2008 – 69 135, 2009 – 46 207) oraz większa niż przed rokiem liczba zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W 2009 roku zwolnień dokonano w 133 zakładach (1 932 osoby) wobec 37 zakładów (1 201 osób) w 2008 roku.

W okresie od stycznia do grudnia 2009 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim wyniosło 158,9 tys. osób, wobec 163,4 tys. osób w 2008 roku, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw 2 979,41 zł, wobec 2 869,57 zł w 2008 roku.

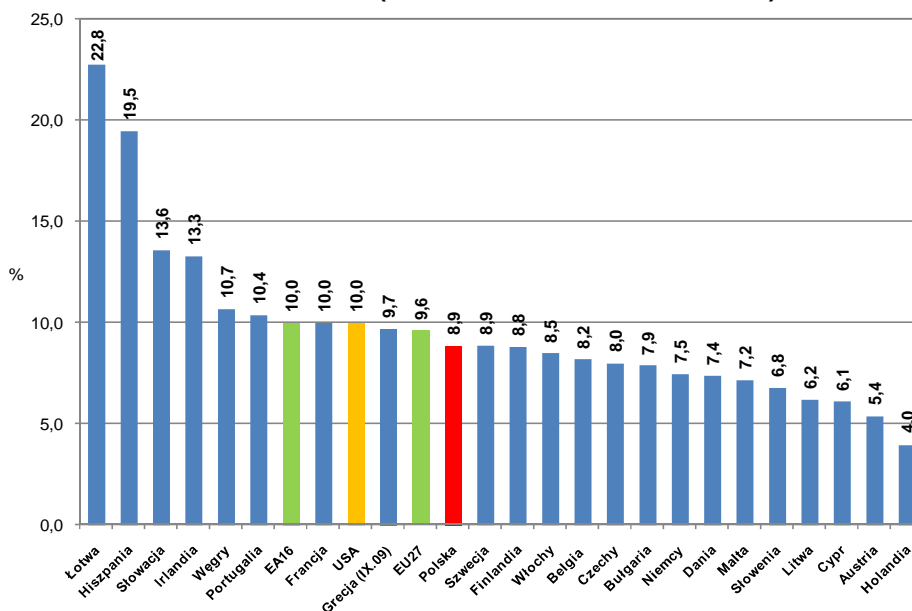
Na koniec grudnia 2009 r. w rejestrze REGON znajdowało się 215,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej tj. o 1 956 podmiotów więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

### **Bezrobocie w Polsce wg Eurostat**

Według danych Eurostat zharmonizowana wartość stopy bezrobocia, będąca procentowym udziałem bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo czyli sumy pracujących i bezrobotnych dla Polski w grudniu 2009 roku wynosiła 8,9% tj. o 1,9% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W grupie wybranych krajów największym bezrobociem na koniec roku charakteryzowała się Łotwa – 22,8%. W Polsce notowano niższe bezrobocie niż np. w Irlandii, Francji,

Stanach Zjednoczonych. Bezrobocie w grupie państw należących do Unii Europejskiej (EU27) wynosiło na koniec 2009 roku 9,6% (wobec 7,6% w 2008 roku), a najniższą stopę bezrobocia odnotowano w Holandii – 4,0% (2,8% w 2008 roku).

**Wykres 1. Zharmonizowana wartość stopy bezrobocia w wybranych krajach w grudniu 2009 roku (dane na dzień 29.01.2010 roku)**



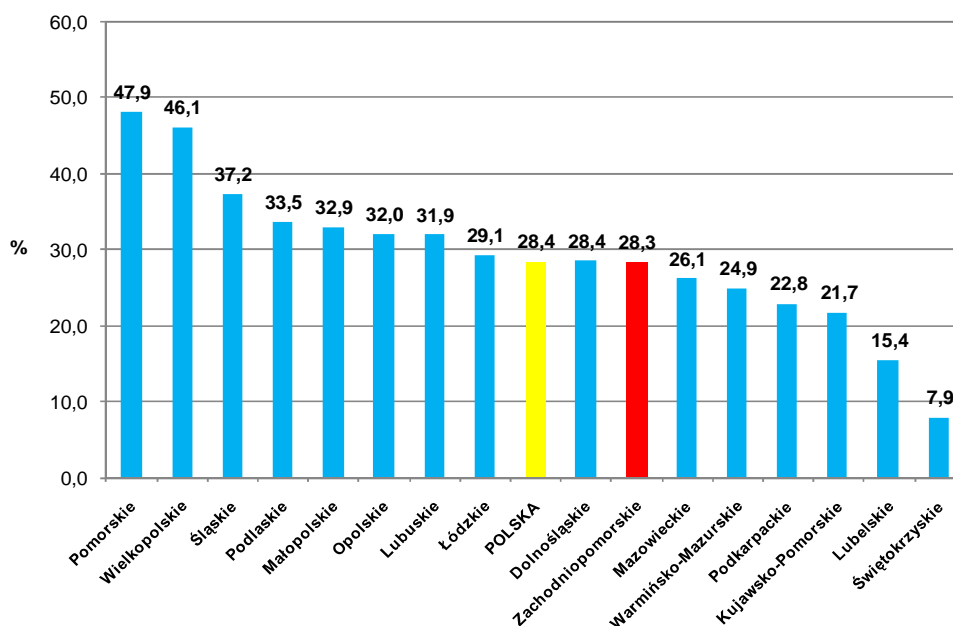
Źródło: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

### Województwo zachodniopomorskie na tle Polski

Bezrobocie w Polsce w grudniu 2009 roku wyniosło 11,9% wobec 9,5% przed rokiem. Ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na 31 grudnia 2009 roku mierzyła 1 892 680 osób i było to ponad 400 tys. osób więcej niż w końcu grudnia 2008 roku. W strukturze bezrobotnych według płci kobiety stanowiły większość – 51,1% (966 421 osób) wobec 56,6% przed rokiem. Do zasiłku uprawnionych było 20,1% zarejestrowanych bezrobotnych tj. o 1,7% więcej niż przed rokiem. W ogólnej liczbie osób pobierających zasiłek mężczyźni stanowili większość – 55,0% (209 152 osoby).

Województwem o największej liczbie bezrobotnych w końcu 2009 roku było mazowieckie – 224 480 osób, z kolei najmniejszą notowano w opolskim – 47 129 osób. W porównaniu z końcem 2008 roku zaobserwowano przyrost w liczbie bezrobotnych we wszystkich województwach. Największy o ponad 40% odnotowano w pomorskim (47,9%) i wielkopolskim (46,1%). Znacznie mniejszy w województwie świętokrzyskim (7,9%).

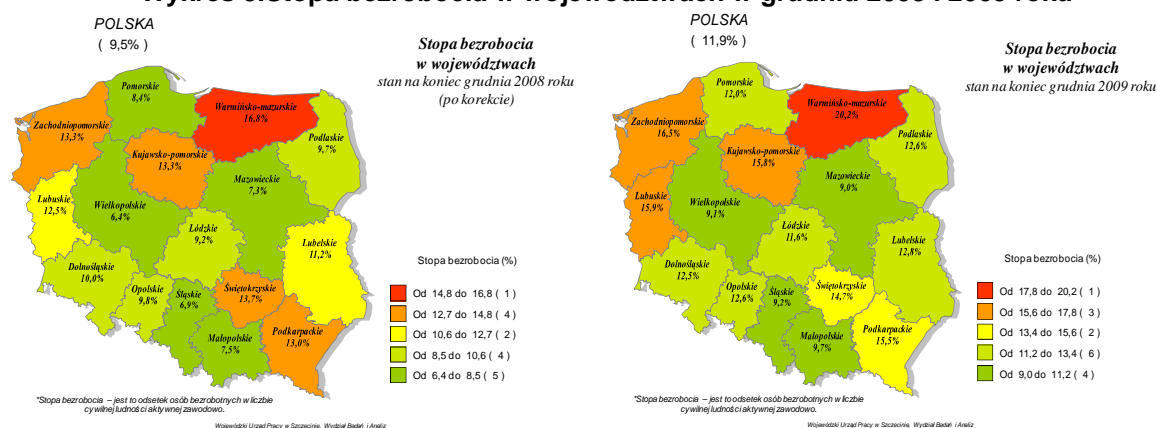
**Wykres 2. Przyrost w liczbie bezrobotnych w województwach (porównanie grudnia 2008 i 2009 roku)**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01

Bezrobocie w województwie zachodniopomorskim było o 4,6% wyższe niż w kraju i wynosiło w końcu roku 16,5% tj. 3,2 punktu procentowego więcej niż rok temu. Na tle województw nasz region charakteryzuje się wysokim bezrobociem. Według danych z grudnia 2009 roku województwo uplasowało się na 2 miejscu, za warmińsko – mazurskim, gdzie bezrobocie wyniosło 20,2%. Województwa w których bezrobocie było niższe od średniej krajowej to: mazowieckie (9,0%), wielkopolskie (9,1%), śląskie (9,2%), małopolskie (9,7%) i łódzkie (11,6%). W stosunku do grudnia 2008 roku przyrost bezrobocia notowano we wszystkich województwach, największy w pomorskim (o 3,6%), lubuskim (o 3,4%), warmińsko – mazurskim (o 3,4%), zachodniopomorskim (o 3,2%).

**Wykres 3. Stopa bezrobocia w województwach w grudniu 2008 i 2009 roku**



W grupie powiatów kraju (379) w pierwszej 30tce z najwyższymi wartościami stopy bezrobocia na koniec 2009 roku znalazło się 7 powiatów regionu (1 powiat mniej niż przed rokiem). Najwyżej w klasyfikacji znalazł się powiat łobeski (30,3%, 5 pozycja). Następnie powiaty: choszczeński (8), białogardzki (10), pyrzycki (13), drawski (14), szczecinecki (26), świdwiński (30). Najniżej w zastawieniu znalazły się powiaty grodzkie tj. Szczecin (337), Świnoujście (295) i Koszalin (293). Największym bezrobociem w Polsce charakteryzował się powiat szydłowiecki (województwo mazowieckie, 34,4%) a najniższe odnotowano w Warszawie (2,9%).

**Tabela 1. Pozycje powiatów województwa zachodniopomorskiego w Polsce ze względu na wielkość bezrobocia w końcu 2008 i 2009 roku**

LP.	2008	STOPA (%)	POZYCJA	2009	STOPA (%)	POZYCJA
1	Białogardzki	28,2	4	Łobeski	30,3	5
2	Łobeski	23,9	9	Choszczeński	27,9	8
3	Drawski	23,2	13	Białogardzki	27,8	10
4	Świdwiński	23,1	14	Pyrzycki	26,9	13
5	Gryficki	22,6	17	Drawski	26,8	14
6	Szczecinecki	22,4	20	Szczecinecki	24,6	26
7	Kamieński	22,3	21	Świdwiński	24,4	30
8	Choszczeński	22,1	25	Koszaliński	24,3	31
9	Pyrzycki	21,0	34	Gryficki	24,0	35
10	Koszaliński	20,8	41	Kamieński	23,4	43
11	Gryfiński	17,1	71	Gryfiński	20,5	69
12	Sławieński	15,5	96	Stargardzki	19,8	77
13	Wałecki	15,5	97	Sławieński	19,2	85
14	Goleniowski	15,0	103	Wałecki	18,9	93
15	Stargardzki	14,4	117	Goleniowski	18,5	103
16	Policki	13,5	142	Policki	16,9	127
17	Myśliborski	13,2	148	Myśliborski	16,0	147
18	Kołobrzeski	9,1	244	Kołobrzeski	11,0	266
19	m. Świnoujście	8,1	272	m. Koszalin	9,9	293
20	m. Koszalin	7,8	288	m. Świnoujście	9,8	295
21	m. Szczecin	4,3	357	m. Szczecin	8,1	337

Źródło: GUS

## Bezrobocie w województwie i powiatach

Liczba bezrobotnych według stanu na 31 grudnia 2009 roku w województwie zachodniopomorskim wyniosła 105 905 osób, w tym kobiety stanowiły 51,3% (54 299 osób) tj. 6,7% mniej niż w poprzednim roku. W stosunku do grudnia 2008 roku odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 23 385 osób (28,3%).

Z ogólnej liczby zarejestrowanych 84 634 osoby tj. 80% stanowili bezrobotni poprzednio pracujący, w tym 2,2% zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

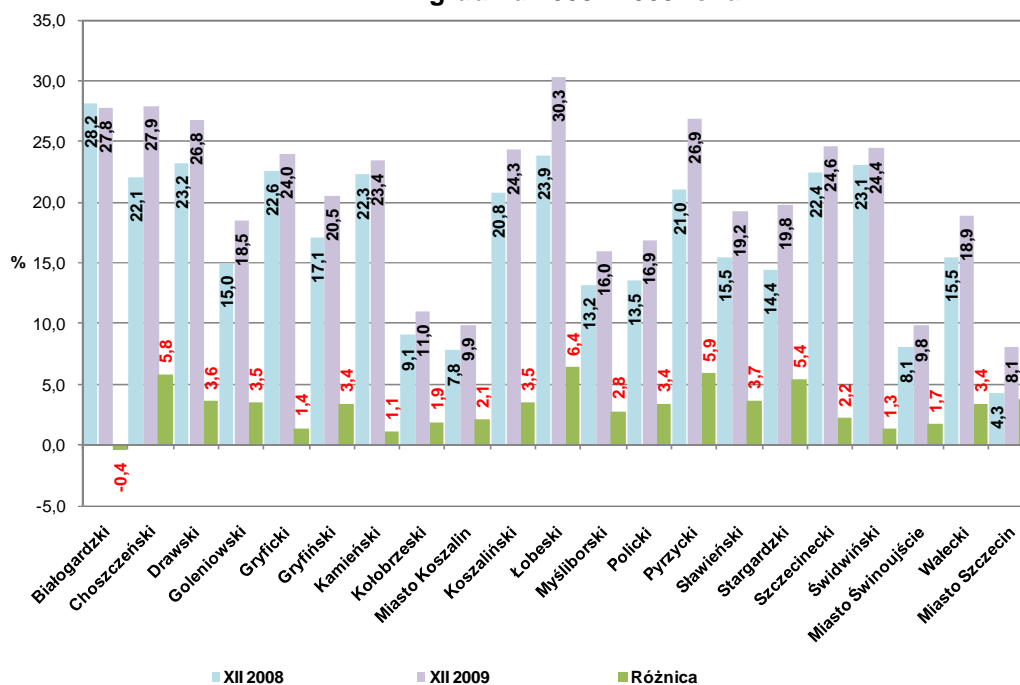
W końcu grudnia 2008 roku zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowili 1,7% bezrobotnych poprzednio pracujących.

**Wykres 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2003 - 2009**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01

**Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego w grudniu 2008 i 2009 roku**



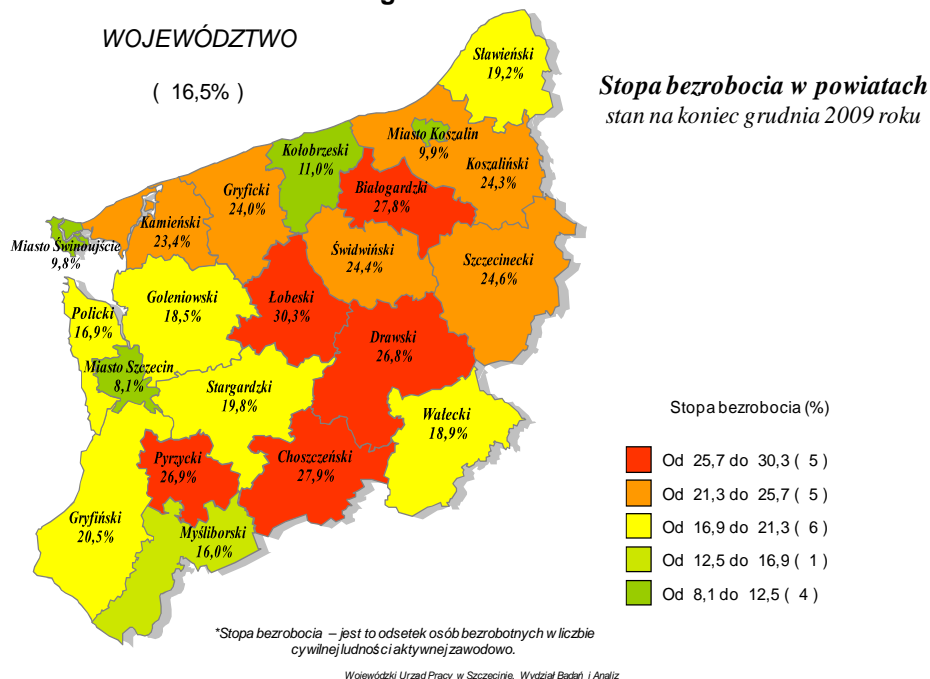
Źródło: GUS

Spadek w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych i tym samym w wartości stopy bezrobocia notowany był jedynie w powiecie białogardzkim. Największą skalą

bezrobocia w końcu 2009 roku charakteryzowały się powiaty: łobeski (30,3%), choszczeński (27,9%), białogardzki (27,8%), pyrzycki (26,9%), drawski (26,8%).

O 28,3% zwiększyła się liczba bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w końcu roku 2009 w porównaniu z początkiem roku. W ośmiu powiatach odnotowano przyrosty liczby bezrobotnych powyżej tej wartości tj.: Miasto Szczecin (93,6%), stargardzkim (45,7%), łobeskim (37,6%), pyrzyckim (37,3%), choszczeńskim (35,6%), polickim (30,2%), Miasto Koszalin (29,4%), sławieńskim (28,8%).

**Wykres 6. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego w grudniu 2009 roku**



W zbiorze gmin najwyższą wartość wskaźnika bezrobocia (liczba zarejestrowanych bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym) odnotowano w gminach: Tychowo (p. białogardzki) – 21,9%, Radowo Małe (p. łobeski) – 20,4%, Barwice (p. szczecinecki) – 20,3%, Przelewice (p. pyrzycki) – 20,1%. Najniższymi wskaźnikami bezrobocia w końcu 2009 roku charakteryzowały się gminy: Szczecin – 5,3% (2,7% w 2008 r.), Świnoujście – 5,4% (4,4% w 2008 r.), Dobra Szczecińska (p. policki) – 5,6 (4,7% w 2008 r.), gmina Kołobrzeg – 5,7% (4,8% w 2008 r.), Kołobrzeg (miasto) – 5,9%.

W ciągu analizowanego roku największą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w województwie notowano właśnie w końcu 2009 roku – 105 905 osób, gdzie w poprzednich kilku latach maksimum przypadało na początek danego

roku, a minimum na III lub IV kwartał. W 2009 roku najmniej bezrobotnych w rejestrach pozostawało w końcu lipca – 87 422 osoby (lipiec 2008 – 78 002 osoby).

### Wybrane kategorie bezrobotnych

Liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłku w końcu 2009 roku wyniosła 23 782 osoby, udział osób pobierających zasiłki do ogółu bezrobotnych wyniósł 22,5% tj. 1,7% więcej niż przed rokiem. Powiatami o największym udziale osób pobierających zasiłki były: świdwiński (31,2%) i koszaliński (30,2%). Powiatem, w którym odnotowano najmniejszy udział bezrobotnych pobierających zasiłki był powiat policki – 15,2%.

Bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie na koniec 2009 roku stanowili 42,2% ogólnej liczby zarejestrowanych, wobec 45,1% w 2008 roku. W porównaniu z wcześniejszym rokiem w tej kategorii odnotowano wzrost liczby bezrobotnych o 7 503 osoby (2008 – 37 223 osoby, 2009 – 44 726 osób).

**Tabela 2. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w końcu 2008 i 2009 roku**

Wyszczególnienie	2008				2009				Różnica 2009 - 2008	
	Ogółem	Udział w ogółem (%)	Kobiety	Udział kobiet w danej kategorii (%)	Ogółem	Udział w ogółem (%)	Kobiety	Udział kobiet w danej kategorii (%)	Ogółem	Kobiety
Ogółem	82 520	100,0	47 888	58,0	105 905	100,0	54 299	51,3	23 385	6 411
Z prawem do zasiłku	17 138	20,8	9 079	53,0	23 782	22,5	10 987	46,2	6 644	1 908
Zamieszkali na wsi	37 223	45,1	22 355	60,1	44 726	42,2	23 889	53,4	7 503	1 534
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	2 967	3,6	1 971	66,4	4 791	4,5	2 692	56,2	1 824	721
Cudzoziemcy	44	0,1	30	68,2	59	0,1	38	64,4	15	8
Do 25 roku życia	15 147	18,4	9 217	60,9	20 816	19,7	11 176	53,7	5 669	1 959
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	802	1,0	547	68,2	1131	1,1	712	63,0	329	165
Długotrwale bezrobotne	42 523	51,5	27 318	64,2	42 756	40,4	26 176	61,2	233	-1 142
Powyżej 50 roku życia	20 101	24,4	8 877	44,2	25 022	23,6	9 920	39,6	4 921	1 043
Bez kwalifikacji zawodowych	25 643	31,1	16 604	64,8	31 461	29,7	18 385	58,4	5 818	1 781
Bez doświadczenia zawodowego	22 634	27,4	14 583	64,4	28 341	26,8	16 212	57,2	5 707	1 629
Bez wykształcenia średniego	53 356	64,7	27 837	52,2	67 838	64,1	30 527	45,0	14 482	2 690
Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	11 127	13,5	10 037	90,2	13 062	12,3	11 241	86,1	1 935	1 204
Niepełnosprawni	3 050	3,7	1 560	51,1	3 804	3,6	1 909	50,2	754	349

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły 4,5% ogólnej liczby bezrobotnych, tj. 4 791 osób, w tym 2 692 kobiety. W porównaniu z końcem 2008 roku nastąpił wzrost liczby osób z powyższej kategorii o 1 824 osoby. W 2009 roku największym udziałem osób bezrobotnych zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki charakteryzowały się powiaty:



stargardzki – 7,0% i gryfiński – 6,3%. Najmniej osób z tej kategorii odnotowano w powiecie polickim – 1,5%.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych w końcu 2009 roku wyniosła 42 756 osób (40,4% ogólnej liczby bezrobotnych). W stosunku do roku 2008 nastąpił niewielki wzrost w tej kategorii o 233 osoby. W przypadku długotrwale bezrobotnych kobiet notowano spadek o 1 142 osoby (2008 – 27 318 osób, 2009 – 26 176 osób).

Kategoria osób powyżej 50 roku życia jest kolejną istotną grupą znajdującą się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby z grupy powyżej 50 roku życia stanowiły 23,6% (tj. 25 022 osoby) ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu z 2008 rokiem udział procentowy powyższej grupy w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 0,8. W porównaniu z rokiem 2008 notowano wzrost liczby osób w kategorii „50+” o 4 921 osób. Mężczyźni nadal stanowią większość w omawianej grupie. W 2008 roku było to 55,8%, a w 2009 – 60,4%.

Osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły w końcu 2009 roku – 29,7% (31 461 osób) ogólnej liczby bezrobotnych, z czego 18 385 to kobiety. W porównaniu z rokiem poprzednim obserwowano wzrost liczby osób niewykwalifikowanych o 5 818 osób.

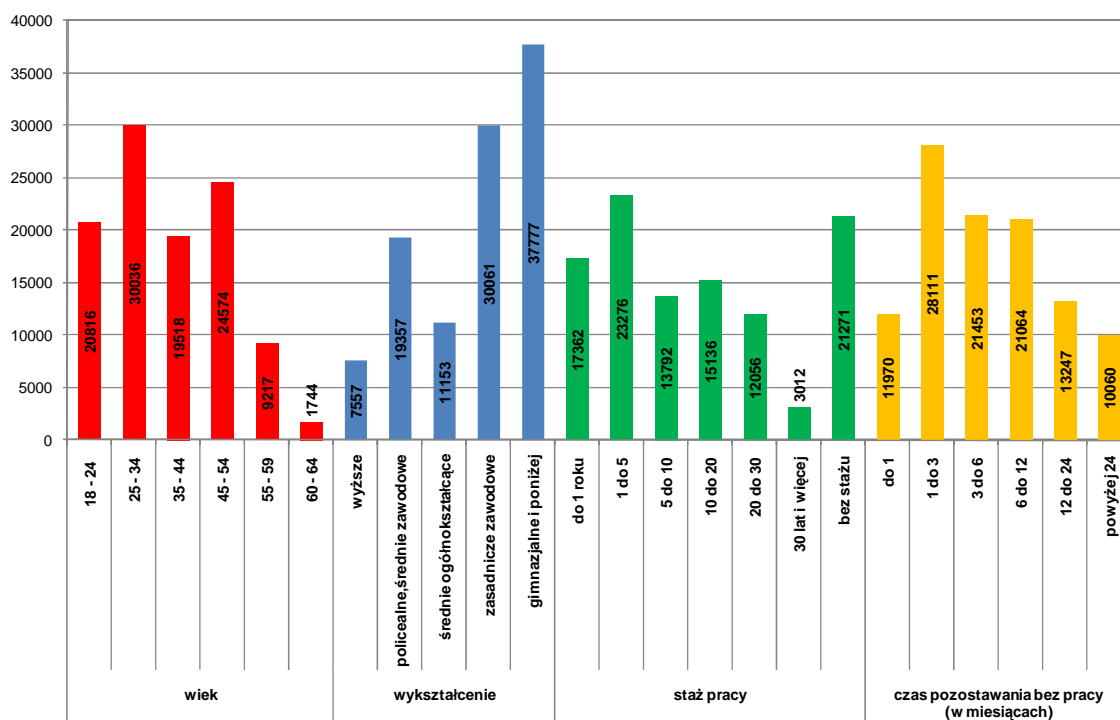
Osoby samotnie wychowujące, co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia stanowiły w końcu 2009 roku 12,3% ogólnej liczby bezrobotnych (13 062 osoby). W przeważającej części były to kobiety, które stanowiły 86,1% tej kategorii, wobec 90,2% przed rokiem.

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych ogółem kształtowała się na poziomie 3 804 osób (kobiety – 1 909 osób), co stanowiło 3,6% ogółu bezrobotnych w województwie.

### **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych**

Analizując strukturę bezrobocia województwa zachodniopomorskiego w 2009 roku według wieku, największą grupę osób bezrobotnych reprezentowały osoby w przedziale wiekowym 25 - 34 lata. Stanowiły one 28,4% ogółu bezrobotnych. Na drugiej pozycji uplasowała się kategoria osób w wieku 45 - 54 lata – 23,2%. W pozostałych kategoriach wiekowych odsetek bezrobotnych kształtował się następująco: 18 - 24 lata na poziomie 19,7%; 35 - 44 lata – 18,4%; 55 - 59 lat - 8,7%; 60 - 64 lata tj. 1,6% ogólnej liczby bezrobotnych.

**Wykres 7. Liczba bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy na koniec 2009 roku**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01, Załącznik 1

W porównaniu z końcem 2008 roku notowano zwiększenie udziału osób młodych, o 1,3% (18 – 24 lata), w przeciwieństwie do grupy osób w wieku 45 – 54 lata, gdzie notowano 2,4% spadku.

W strukturze osób pozostających poza zatrudnieniem według wykształcenia, w dalszym ciągu największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym tj. 35,7% ogólnej liczby bezrobotnych, a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 28,4%. Osoby legitymujące się policealnym, bądź średnim zawodowym stanowiły 18,3% zarejestrowanych, średnim ogólnokształcącym – 10,5%, a wyższym – 7,1%.

Porównując analizowany rok z rokiem 2008, największy wzrost udziału notowano w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym o 0,9%, spadek natomiast wśród bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym o 1,5%.

Analizując dane dotyczące bezrobotnych według stażu pracy można zaobserwować znaczny udział osób ze stażem od 1 roku do 5 lat (22,0%), bez stażu (20,1%) i do 1 roku (16,4%). Ponad 36% ogółu bezrobotnych stanowili bezrobotni z dwóch ostatnich grup (bez stażu i do 1 roku).

W stosunku do roku poprzedniego największy wzrost udziału notowano w grupie osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat o 1,1%, spadek natomiast w grupie posiadającej staż od 10 do 20 lat o 0,8%.

**Tabela 3. Udział bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim według wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy na koniec 2008 i 2009 roku**

Wyszczególnienie		XII 2008 (%)	XII 2009 (%)	Różnica (XII 2009 - XII 2008)
<b>wiek</b>	<b>18 - 24</b>	18,4	19,7	1,3
	<b>25 - 34</b>	27,7	28,4	0,7
	<b>35 - 44</b>	18,3	18,4	0,1
	<b>45 - 54</b>	25,6	23,2	-2,4
	<b>55 - 59</b>	8,7	8,7	0,0
	<b>60 - 64</b>	1,4	1,6	0,2
<b>wykształcenie</b>	<b>wyższe</b>	6,6	7,1	0,5
	<b>policealne, średnie zawodowe</b>	18,6	18,3	-0,3
	<b>średnie ogólnokształcące</b>	10,1	10,5	0,4
	<b>zasadnicze zawodowe</b>	27,5	28,4	0,9
	<b>gimnazjalne i poniżej</b>	37,1	35,7	-1,5
<b>staż pracy</b>	<b>do 1 roku</b>	16,6	16,4	-0,2
	<b>1 do 5</b>	20,9	22,0	1,1
	<b>5 do 10</b>	13,0	13,0	0,0
	<b>10 do 20</b>	15,1	14,3	-0,8
	<b>20 do 30</b>	11,3	11,4	0,1
	<b>30 lat i więcej</b>	2,3	2,8	0,6
	<b>bez stażu</b>	20,8	20,1	-0,8
<b>czas pozostawania bez pracy (w miesiącach)</b>	<b>do 1</b>	13,5	11,3	-2,2
	<b>1 do 3</b>	26,0	26,5	0,5
	<b>3 do 6</b>	15,7	20,3	4,6
	<b>6 do 12</b>	14,2	19,9	5,7
	<b>12 do 24</b>	13,1	12,5	-0,6
	<b>powyżej 24</b>	17,5	9,5	-8,0

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01, Załącznik 1

W roku 2009 najczęściej bezrobotnych pozostawało poza zatrudnieniem w okresie od 1 do 3 miesięcy (26,5%). Następnie od 3 do 6 miesięcy (20,3%), od 6 do 12 miesięcy (19,9%), od 12 do 24 miesięcy (12,5%), do 1 miesiąca (11,3%). Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowiły osoby nie pracujące od 24 miesięcy (9,5%).

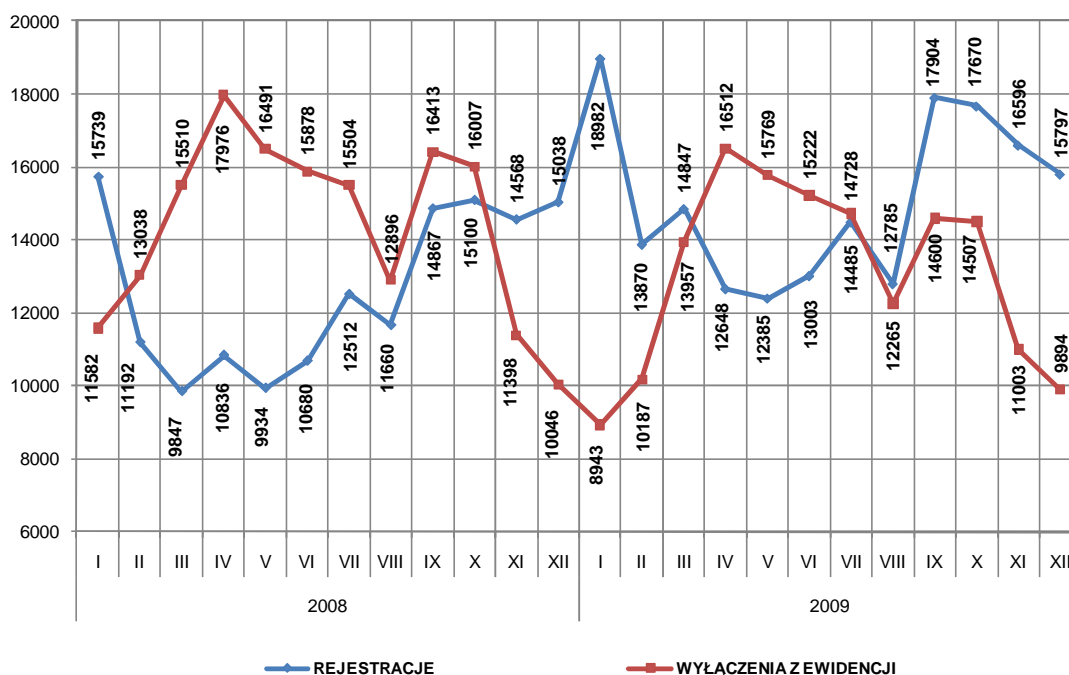
W analizowanej kategorii widoczne są znaczne zmiany udziału poszczególnych grup porównując z danymi z końca 2008 roku. Wyraźny spadek notowano w grupie osób bez pracy powyżej 24 miesięcy o 8 punktów procentowych. Z drugiej strony przyrost odnotowano w grupach gdzie osoby nie pracowały od 6 do 12 miesięcy o 5,7% i od 3 do 6 miesięcy o 4,6%.

## Bilans bezrobocia

Sezonowość zachodniopomorskiego rynku pracy ma wpływ na wielkość napływu i odpływu bezrobotnych w rejestrach powiatowych urzędów pracy. W 2009 roku w województwie zachodniopomorskim w okresie od stycznia do marca oraz od sierpnia do grudnia liczba rejestracji przewyższała liczbę wyłączeń z ewidencji. Odwrotna sytuacja miała miejsce od kwietnia, kiedy o 3 864 osoby więcej wyłączono z ewidencji niż zarejestrowało do lipca, kiedy różnica ta wyniosła jedynie 243 osoby.

Z ogólnej liczby 180 972 osób włączonych do ewidencji w całym 2009 roku w województwie zachodniopomorskim, 75,7% stanowiły osoby poprzednio pracujące, a 1,9% z nich zostało zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy gdzie w porównaniu z 2008 rokiem notowano wzrost udziału powyższej grupy o 0,4 punktu procentowego.

Wykres 8. Liczba rejestracji i wyrejestrowań w 2008 i 2009 roku w województwie zachodniopomorskim

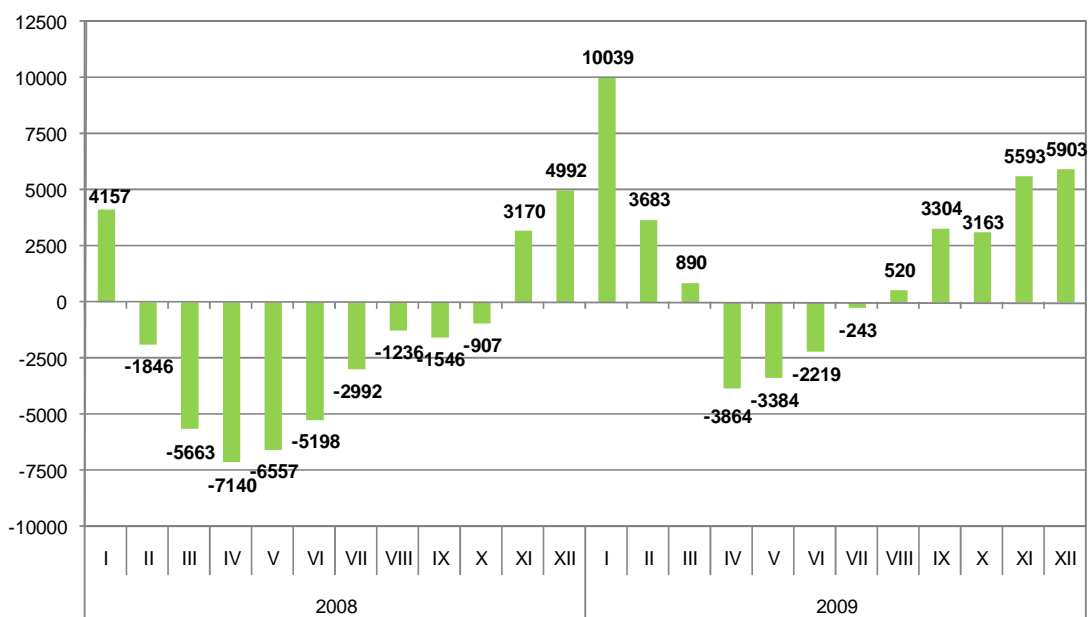


Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01

Najczęstszą przyczyną wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2009 roku było podjęcie pracy – 39,4% (62 095 osób) i brak gotowości do podjęcia pracy – 33,3% (52 476 osób). W dalszej kolejności było to rozpoczęcie stażu – 7,7% (12 088 osób), rozpoczęcia szkolenia – 5,4% (8 514 osób), dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – 4,8% (7 540 osób). W przypadku podjęć pracy nadal większy udział stanowiła praca niesubsydiowana – 79,5% (49 386 osoby, w tym 18,7%

to podjęcia pracy sezonowej). Subsydiowana stanowiła natomiast 20,5% i było to o 1,3% więcej niż w 2008 roku. W pracy subsydiowanej nadal największy udział miały roboty publiczne – 34,4% (wobec 32,1% w 2008 roku), a następnie: podjęcie działalności gospodarczej – 24,8%, prace interwencyjne – 20,1%, podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 20,1% i inne – 0,6%.

**Wykres 9. Różnica między liczbą rejestracji i wyłączeń z ewidencji w województwie zachodniopomorskim w 2008 i 2009 roku**



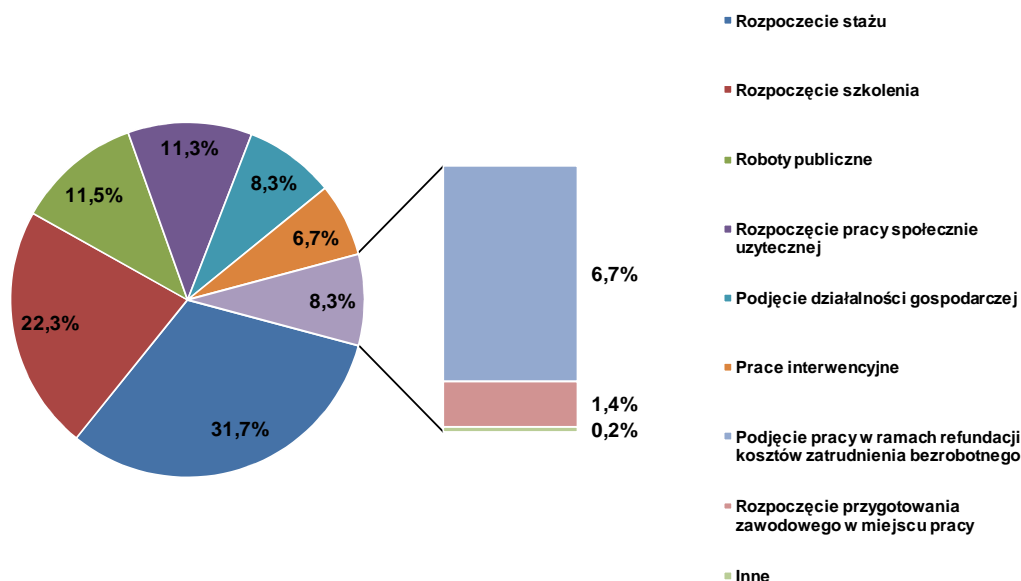
Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01

### Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

W 2009 roku w aktywizacji zawodowej uczestniczyły 38 184 osoby (w porównaniu z rokiem 2008 notowano spadek o 4 698 osób).

Najwięcej osób rozpoczęło staże (12 088 osób, 31,7%) i szkolenia (8 514 osób, 22,3%). W następnej kolejności aktywizację zawodową przeprowadzano w ramach: robót publicznych (4 373 osoby, 11,5%), prac społecznie użytecznych (4 331 osób, 11,3%), rozpoczęcia działalności gospodarczej (3 156 osób, 8,3%), prac interwencyjnych (2 554 osoby, 6,7%), podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (2 552 osoby, 6,7%). Z innych form skorzystały 74 osoby (0,2%).

**Wykres 10. Udział (%) bezrobotnych w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu w województwie zachodniopomorskim w 2009 roku**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01

**Tabela 4. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych z różnych kategorii w 2009 roku**

Wyszczególnienie	Ogółem		Kobiety		Zamieszkujący wieś		Do 25 roku życia		Powyżej 50 roku życia		Długotrwale bezrobotni	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Prace interwencyjne	2554	6,7	1651	7,7	1170	7,3	664	5,3	809	12,8	1043	7,4
Roboty publiczne	4373	11,5	2001	9,3	2260	14,1	425	3,4	1839	29,1	2109	14,9
Podjęcie działalności gospodarczej	3156	8,3	1170	5,4	962	6,0	474	3,8	255	4,0	876	6,2
Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	2552	6,7	1087	5,0	848	5,3	655	5,3	255	4,0	590	4,2
Inne	74	0,2	34	0,2	13	0,1	11	0,1	16	0,3	29	0,2
Rozpoczęcie szkolenia	8514	22,3	3541	16,4	3076	19,1	2030	16,3	1171	18,5	2748	19,4
Rozpoczęcie stażu	12088	31,7	8803	40,8	4944	30,8	7798	62,7	536	8,5	3146	22,2
Rozpoczęcie przygotowania zawodowego w miejscu pracy	542	1,4	418	1,9	231	1,4	119	1,0	83	1,3	274	1,9
Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	4331	11,3	2861	13,3	2560	15,9	253	2,0	1354	21,4	3350	23,6
<b>SUMA</b>	<b>38184</b>	<b>100,0</b>	<b>21566</b>	<b>100,0</b>	<b>16064</b>	<b>100,0</b>	<b>12429</b>	<b>100,0</b>	<b>6318</b>	<b>100,0</b>	<b>14165</b>	<b>100,0</b>

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01

Wśród wszystkich zaktywizowanych osób w 2009 roku 56,5% stanowiły kobiety (21 566 osób). Ponad 40% z nich w 2009 roku rozpoczęło staże, 16,4% szkolenia, a 13,3% prace społecznie użyteczne.

W grupie osób bezrobotnych z terenów wiejskich z różnych form aktywizacji zawodowej skorzystało 16 064 osoby. Tutaj także znaczna liczba osób rozpoczęła staże (30,8%), szkolenia (19,1%), prace społecznie użyteczne (15,9%), a także uczestniczyła w robotach publicznych (14,1%).

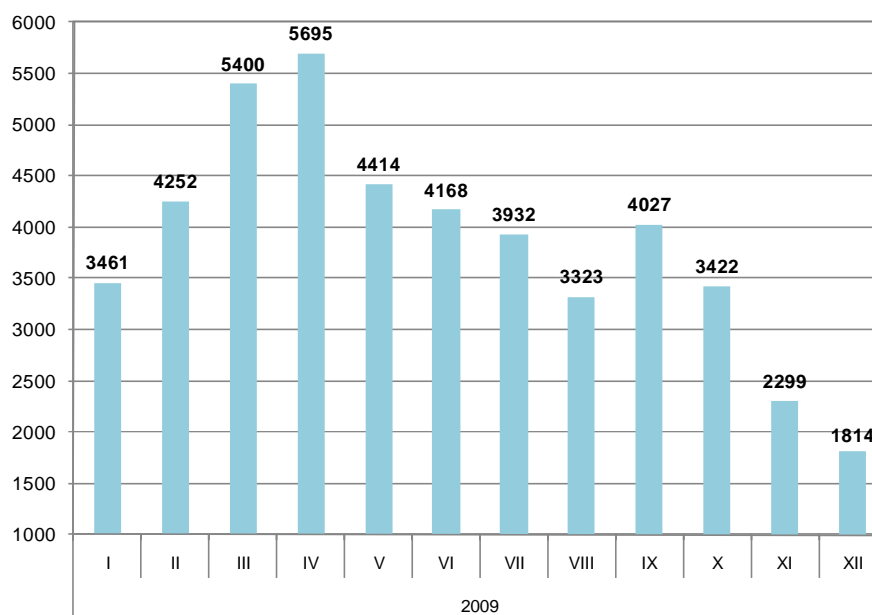
W kategoriach osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotni zaktywizowano łącznie w 2009 roku 32 912 osób. W grupie osób do 25 roku życia większość rozpoczęła staże – 62,7%. W grupie 50+ najwięcej osób uczestniczyło w robotach publicznych – 29,1%,

w dalszej kolejności rozpoczęto prace społecznie użyteczne – 21,4%, szkolenia – 18,5% oraz brano udział w pracach interwencyjnych – 12,8%. Z kolei w grupie osób długotrwale bezrobotnych najwięcej osób rozpoczęło prace społecznie użyteczne – 23,6%, staże – 22,2%, szkolenia – 19,4% oraz roboty publiczne – 14,9%.

## Oferty pracy

W całym 2009 roku do powiatowych urzędów pracy na terenie województwa wpłynęło 46 207 ofert pracy. W porównaniu z 2008 rokiem było to o 22 928 ofert mniej. Z ogólnej liczby ofert subsydiowane stanowiły 56,1% (25 935 ofert) wobec 44,2% w 2008 roku, sezonowe 24,8% (11 467 ofert) tj. 5,5% mniej niż rok wcześniej. Oferty pracy pochodziły w większości z sektora prywatnego – 62,2% (28 755 ofert) wobec 69,0% w analogicznym okresie 2008 roku.

**Wykres 11. Liczba ofert pracy w województwie zachodniopomorskim w 2009 roku**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01

Największa liczba ofert wpłynęła w kwietniu – 5 695, a najmniejszą dysponowano w grudniu – 1 814 ofert. Z ogólnej liczby ofert w 2009 roku, 26% dotyczyło staży (12 003 oferty), 8,1% prac społecznie użytecznych (3 739 ofert), 2,2% skierowanych było do osób niepełnosprawnych (1 006 ofert), 1,6% dotyczyło miejsc przygotowania zawodowego (729 ofert), a 0,4% ofert dla osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (183 oferty).

**Tabela 5. Oferty pracy w wybranych kategoriach w 2009 roku**

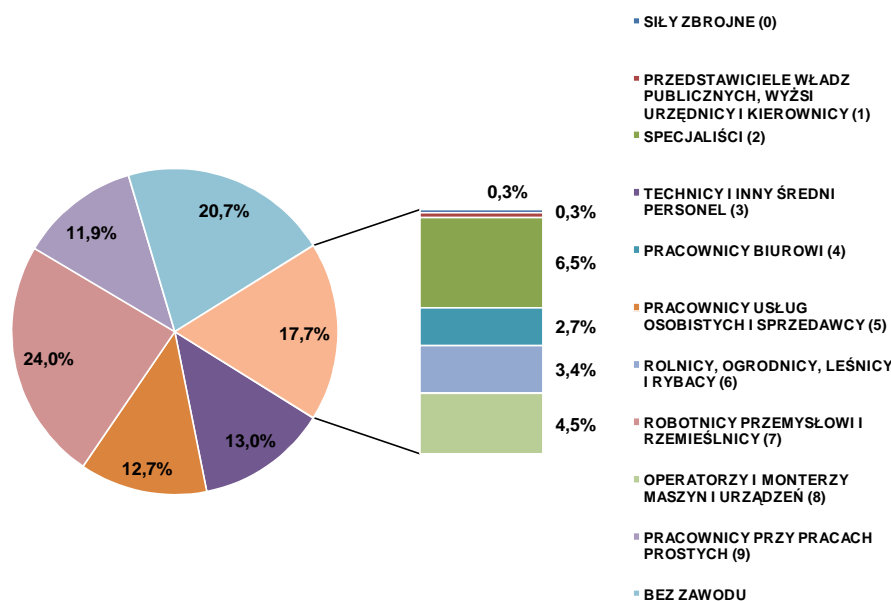
Wyszczególnienie	Liczba ofert												SUMA	UDZIAŁ (%)
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Ogółem	3461	4252	5400	5695	4414	4168	3932	3323	4027	3422	2299	1814	46207	100,0
Staża	619	1224	1804	1510	1306	960	913	728	914	1181	502	342	12003	26,0
Miejsca przygotowania zawodowego	373	134	5	0	0	71	20	60	1	27	26	12	729	1,6
Prace społecznie użyteczne	362	858	770	744	253	200	139	77	151	75	79	31	3739	8,1
Dla niepełnosprawnych	112	38	83	76	78	108	109	65	57	113	80	87	1006	2,2
Dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	8	10	13	28	7	15	20	17	21	24	13	7	183	0,4
Subsydiowane	1829	2780	3536	3524	2307	2194	1763	1583	2126	2187	1150	956	25935	56,1
Z sektora publicznego	1298	1988	2477	2676	1392	1351	1072	1128	1309	1408	691	662	17452	37,8
Sezonowe	883	823	1195	1382	1326	1041	1103	930	1104	639	588	453	11467	24,8

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01

### Analiza bezrobocia z uwzględnieniem klasyfikacji zawodów i specjalności

Na koniec 2009 roku największa liczba zarejestrowanych bezrobotnych w układzie wielkich grup zawodów pochodziła z grup: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 25 412 osób (24,0% wobec 21,5% w 2008 roku), Technicy i inny średni personel – 13 767 osób (13,0%, tak jak przed rokiem), Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 13 407 osób (12,7% wobec 13,8% w 2008 roku), Pracownicy przy pracach prostych – 12 591 osób (11,9% wobec 13,4% w 2008 roku). Najmniej bezrobotnych odnotowano w grupie Siły zbrojne (265 osób) i Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (315 osób). Spośród 105 905 bezrobotnych 21 946 osób tj. 20,7% nie posiadało zawodu, wobec 19,9% w 2008 roku.

**Wykres 12. Udział (%) zarejestrowanych bezrobotnych w układzie wielkich grup zawodowych w końcu 2008 roku**

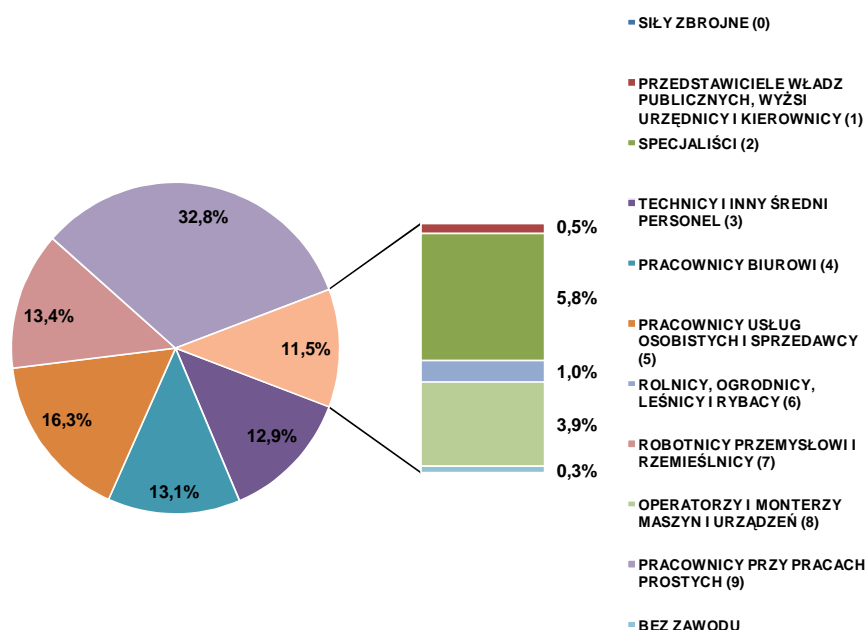


Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01, Załącznik 3



Najwięcej ofert pracy w 2009 roku skierowanych było do grup - Pracownicy przy pracach prostych – 14 976 ofert tj. 32,8% wobec 29,3% w 2008 roku oraz Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 7 466 ofert tj. 16,3% wobec 14,6% w 2008 roku. W dalszej kolejności były grupy: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 6 122 oferty tj. 13,4% wobec 20,6% w 2008 roku, Pracownicy biurowi – 5 997 ofert tj. 13,1% wobec 12,8% w 2008 roku, Technicy i inny średni personel – 5 871 ofert tj. 12,9% wobec 10,0% w 2008 roku. W grupie Siły zbrojne w 2009 roku nie było żadnej oferty, natomiast mniej niż 1% ofert zakwalifikowano do grupy Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 215 ofert.

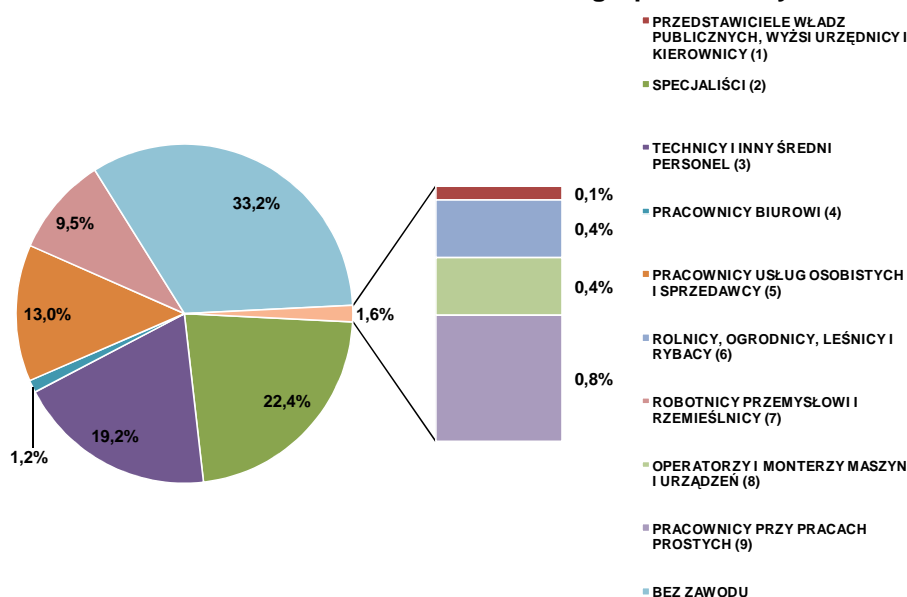
**Wykres 13. Oferty pracy w wielkich grupach zawodowych w 2008 roku**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01, Załącznik 3

W grupie bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły (4 791 osób wobec 2 967 osób na koniec 2008 roku) największy odsetek zarejestrowanych nie posiadał zawodu. W końcu 2009 roku było to 33,2% (wobec 34,1% przed rokiem). Z grup wielkich najczęściej bezrobotnych posiadających zawód to Specjaliści – 22,4% wobec 26,6% w 2008 roku, Technicy i inny średni personel – 19,2% wobec 19,1% w 2008 roku, Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 13,0% wobec 11,3% w 2008 roku. Nieznaczny udział mieli bezrobotni po ukończeniu nauki, w grupach, gdzie wymagane jest większe doświadczenie i kwalifikacje zawodowe. Zaliczyć tu należy grupy: Siły zbrojne oraz Przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy, w których poziom bezrobocia jest relatywnie niski.

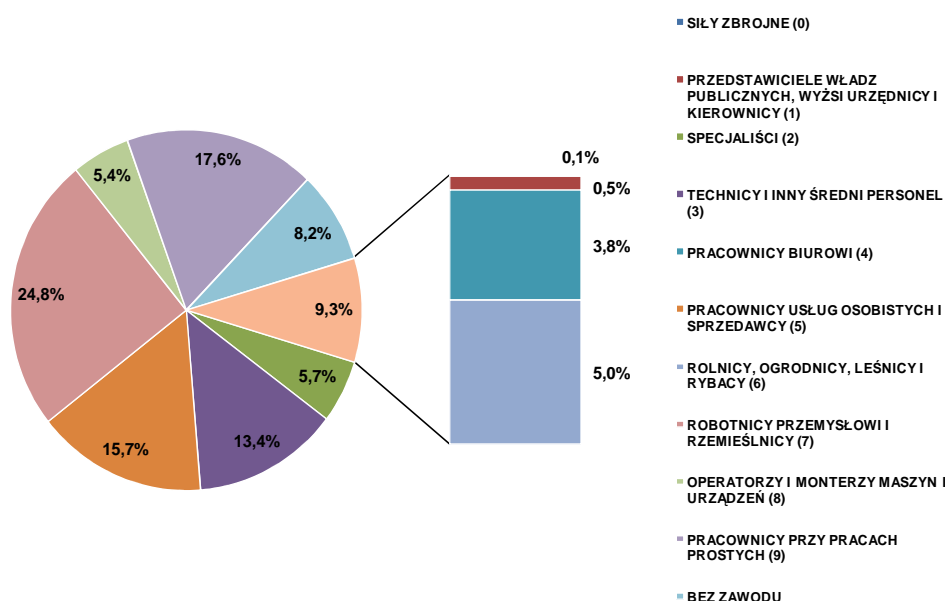
**Wykres 14. Liczba bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły w końcu 2008 roku w układzie wielkich grup zawodowych**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01, Załącznik 3

W przypadku bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (18 755 osób wobec 19 871 osób w 2008 roku), najwięcej znalazło się w grupie Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 24,8% wobec 22,8% w 2008 roku, Pracownicy przy pracach prostych – 17,6% wobec 19,5% w 2008 roku, Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 15,7% wobec 17,4% w 2008 roku, Technicy i inny średni personel – 13,4% wobec 12,9% w 2008 roku.

**Wykres 15. Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu 2008 roku w układzie wielkich grup zawodowych**



Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01, Załącznik 3

Uwzględniając szczegółową klasyfikację (6 – cyfrową) odnoszącą się do danego zawodu, specjalności najwięcej **ofert** w 2009 roku dotyczyło zawodów:

- robotnik gospodarczy – 7 968,
- pracownik biurowy (Zawód szkolny: Technik prac biurowych) – 4 013,
- sprzedawca – 3 294,
- pracownik administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji) – 1 730,
- sprzętaczką – 1 330,
- robotnik budowlany – 1 168.

Najwięcej zarejestrowanych **bezrobotnych** było w zawodzie:

- sprzedawca – 7 684 wobec 6 702 w 2008 roku,
- ślusarz – 2 772 wobec 1 740 w 2008 roku,
- robotnik gospodarczy – 2 681 wobec 2 435 w 2008 roku,
- asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista) – 2 541 wobec 2 098 w 2008 roku,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 2 307 wobec 2 228 w 2008 roku,
- murarz – 2 039 wobec 1 320 w 2008 roku,
- kucharz – 2 031 wobec 1 832 w 2008 roku.

Wśród **osób bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły** najwięcej rejestrowało się osób posiadających zawód:

- sprzedawca – 283 wobec 158 w 2008 roku,
- kucharz małej gastronomii – 181 wobec 95 w 2008 roku,
- ekonomista – 164 wobec 116 w 2008 roku,
- asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista) – 142 wobec 63 w 2008 roku,
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 130 wobec 108 w 2008 roku,
- mechanik pojazdów samochodowych – 117 wobec 39 w 2008 roku.

Najwięcej **osób pozostających poza zatrudnieniem w okresie dłuższym niż 12 miesięcy** było w zawodzie:

- sprzedawca – 1 871 wobec 2 235 w 2008 roku,
- robotnik gospodarczy – 748 wobec 852 w 2008 roku,
- robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 637 wobec 865 w 2008 roku,
- asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista) – 555 wobec 554 w 2008 roku.

## Cudzoziemcy

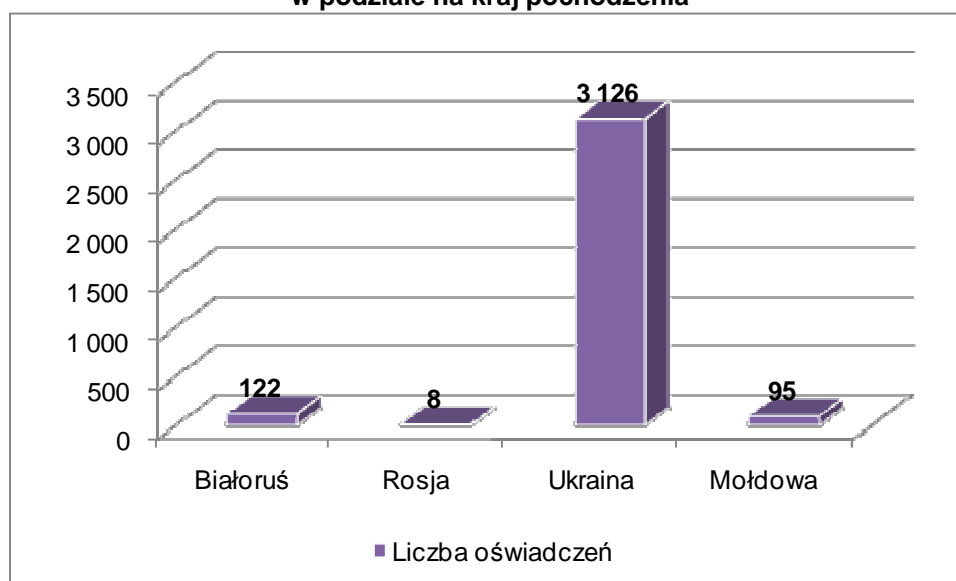
Monitorowanie przebiegu rejestracji oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia Pracy cudzoziemcom, o których mowa w § 2 pkt 27 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonywania Pracy przez cudzoziemców bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. NR 156, poz. 116 z późn. zm.) jest jedynym instrumentem pozwalającym na obserwację, wprowadzonych na zasadzie pilotażu, uproszczeń w dostępie do rynku pracy dla niektórych grup cudzoziemców pochodzących z państw trzecich. Wskazany wyżej przepis dotyczy obywateli Białorusi, Mołdowy, Rosji i Ukrainy, którzy mogą podejmować krótkoterminową pracę w Polsce na podstawie stosownego oświadczenia zarejestrowanego w powiatowym urzędzie pracy bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę. Podmiot zamierzający powierzyć taką pracę cudzoziemcowi (pracodawca lub osoba fizyczna) ma jedynie obowiązek zarejestrowania stosownego oświadczenia w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla siedziby lub miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Przepis ma charakter pilotażowy, a jego stosowanie przewidziane jest do 31 grudnia 2010 roku.

W miesiącach luty – grudzień 2009 roku do powiatowych urzędów pracy województwa zachodniopomorskiego wpłynęło ogółem 3 351 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom od podmiotów mających siedzibę bądź miejsce zamieszkania na terenie właściwego powiatowego urzędu pracy. Z ogólnej liczby oświadczeń 1717 dotyczyło zamiaru powierzenia pracy kobietom, co stanowi 51,2% z oświadczeń zarejestrowanych w badanym okresie. Uwzględnienie takiego okresu sprawozdawczego spowodowane jest faktem, że dopiero od lutego 2009 roku wojewódzkie urzędy pracy zostały włączone przez MPiPS w proces zbierania i przetwarzania danych o zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy oświadczeń polskich pracodawców o zamiarze powierzenia krótkoterminowej pracy cudzoziemcom.

Spośród zarejestrowanych w okresie sprawozdawczym luty – grudzień 2009 roku 3 351 oświadczeń, 3 126 – tj. 93,3% ogólnej ich liczby – dotyczyło obywateli Ukrainy. Pozostali zgłoszeni na podstawie oświadczeń cudzoziemcy pochodzą z następujących państw:

- Białoruś (122 oświadczenia) – 3,6%,
- Mołdowa (95 oświadczeń) – 2,8%,
- Rosja (8 oświadczeń) – 0,2%.

**Wykres 16. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w podziale na kraj pochodzenia**

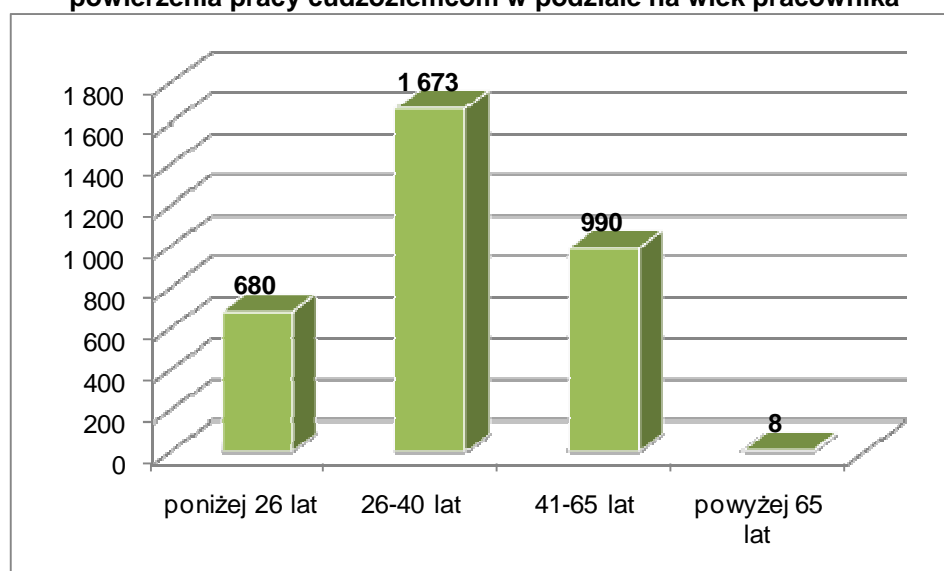


Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdań MPiPS

Analiza zgłoszeń powierzenia pracy cudzoziemcom z uwzględnieniem kryterium wieku w okresie sprawozdawczym kształtuje się następująco:

- 20,3% (680 zgłoszeń) dotyczy osób poniżej 26 roku życia,
- 49,9% (1 673 zgłoszenia) to osoby mieszczące się w przedziale wiekowym 26-40 lat,
- 29,5% (990 zgłoszeń) to osoby w przedziale wiekowym 41-65 lat,
- 0,2% (8 zgłoszeń) dotyczy osób powyżej 65 roku życia.

**Wykres 17. Liczba podejmujących zatrudnienie na podstawie oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w podziale na wiek pracownika**



Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdań MPiPS

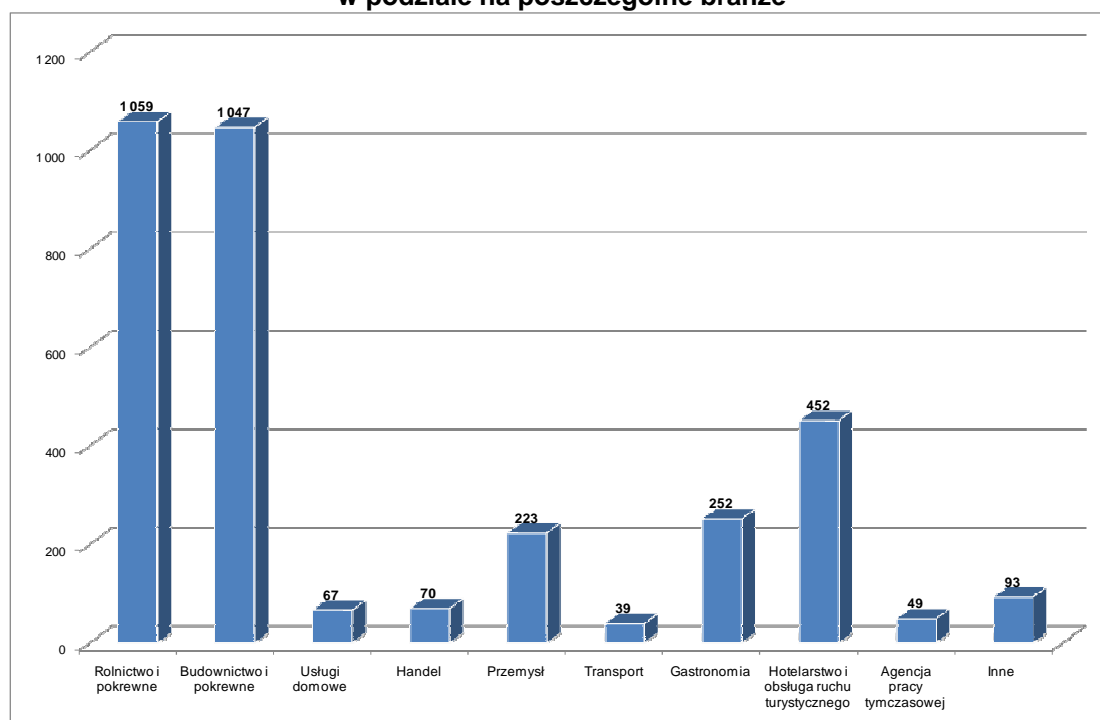
Analiza przyjętego kryterium branża/rodzaj wykonywanej pracy w badanym okresie wskazuje, że spośród ogólnej liczby 3 351 zgłoszonych oświadczeń – 1 059

tj. 31,6% cudzoziemców zgłaszanych jest w branży rolnictwo i pokrewne, 1 047 tj. 31,2% w branży budownictwo i pokrewne.

Pozostałe zgłoszenia dotyczą zamiaru powierzenia pracy cudzoziemcom w następujących branżach:

- Hotelarstwo i obsługa turystyczna – 452 oświadczenia, tj. 13,5% ogólnej liczby,
- Gastronomia – 252 oświadczenia, tj. 7,5% ogólnej liczby,
- Przemysł – 223 oświadczenia, tj. 6,7% ogólnej liczby,
- Handel – 70 oświadczeń, tj. 2,1% ogólnej liczby,
- Usługi domowe – 67 oświadczeń, tj. 2,0% ogólnej liczby,
- Agencja pracy tymczasowej – 49 oświadczeń, tj. 1,5% ogólnej liczby,
- Transport – 39 oświadczeń, tj. 1,2% ogólnej liczby,
- Inne – 93 oświadczenia, tj. 2,8% ogólnej liczby ( w tym branża muzyczna, usługi fryzjersko-kosmetyczne, medyczne, przetwórstwo, produkcja).

**Wykres 18. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w podziale na poszczególne branże**



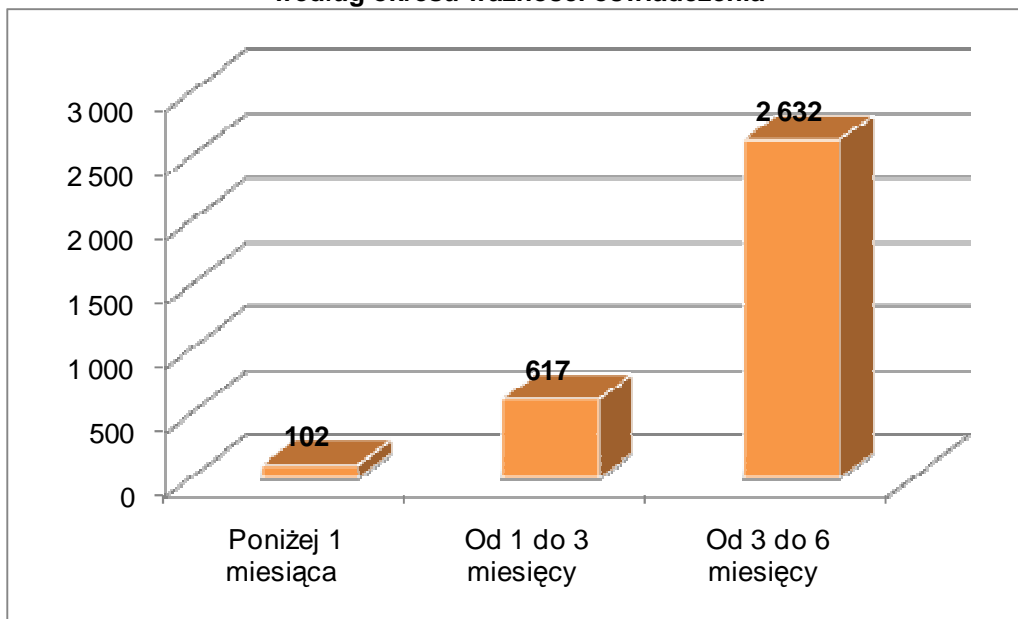
Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdań MPiPS

Zdecydowana większość zgłoszeń dokonanych przez pracodawców polskich w badanym okresie - 2 632 osoby, tj. 78,5% ogólnej liczby, zawiera deklaracje powierzenia pracy cudzoziemcom na okres od 3 do 6 miesięcy, co oznacza zatrudnienie na maksymalny, dopuszczony przepisami prawa polskiego okres. Pozostałe zgłoszenia dotyczą następujących okresów zatrudnienia:

- 1 – 3 miesiące – 617 osób, tj. 18,4% ogólnej liczby,

- Poniżej jednego miesiąca – 102 osoby, tj. 3,0% ogólnej liczby.

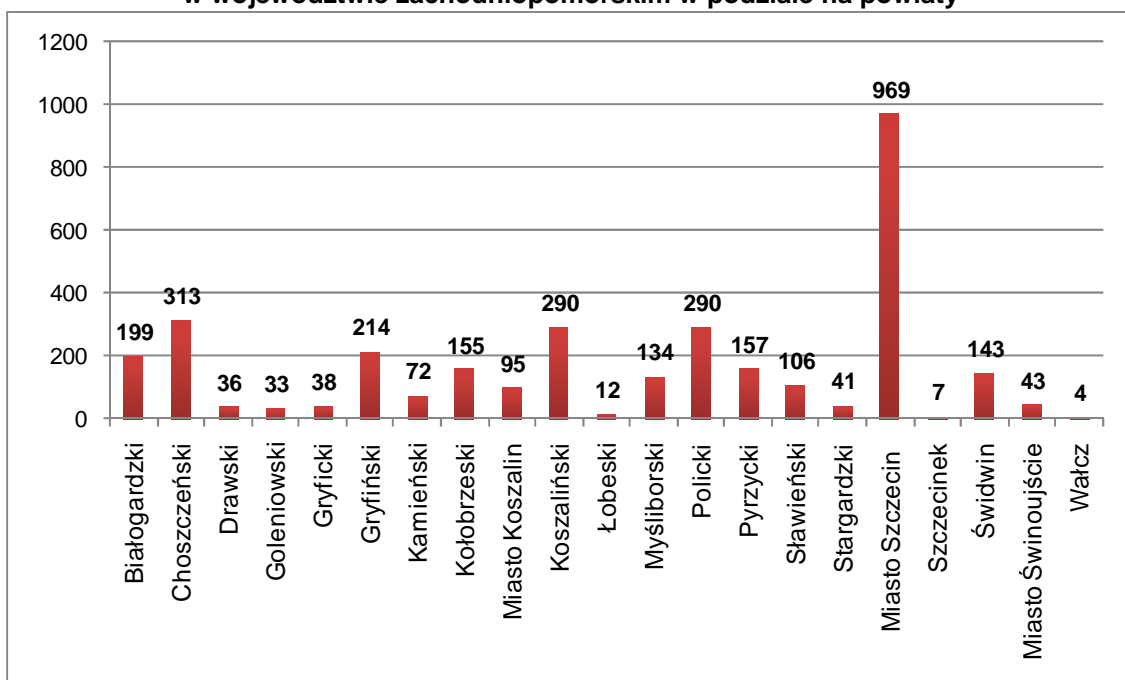
**Wykres 19. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom według okresu ważności oświadczenia**



Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdań MPiPS

Z nadesłanych przez powiatowe urzędy pracy sprawozdań wynika, że najwięcej zgłoszeń 28,9% z ogólnej liczby (969 oświadczeń) w okresie luty – grudzień 2009 roku dokonano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinie.

**Wykres 20. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom w województwie zachodniopomorskim w podziale na powiaty**



Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdań MPiPS

**Tabela 6. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom w województwie zachodniopomorskim w okresie luty – grudzień 2009 rok**

Obywatelstwo pracownika, którego dotyczy oświadczenie	Białoruś	Rosja	Ukraina	Mołdowa	Razem
<b>1. Liczba oświadczeń</b>	<b>122</b>	<b>8</b>	<b>3 126</b>	<b>95</b>	<b>3 351</b>
1.1. w tym - liczba oświadczeń dla osób które już posiadają wizę lub zezwolenie na zamieszkanie	12	0	557	11	580
1.2. w tym - liczba oświadczeń zarejestrowanych w oparciu o par. 2 pkt 27a) rozporządzenia	8	1	384	4	397
2. Płeć pracowników (liczba oświadczeń dla kobiet)	92	5	1 615	5	1 717
<b>3. Wiek pracownika</b>					
3.1. poniżej 26 lat	26	1	617	36	680
3.2. 26-40 lat	66	4	1 552	51	1 673
3.3. 41-65 lat	29	3	950	8	990
3.4. powyżej 65 lat	1	0	7	0	8
<b>4. Branża/rodzaj pracy</b>					
4.1. Rolnictwo i pokrewne	2	0	1 053	4	1 059
4.2. Budownictwo i pokrewne	5	0	954	88	1 047
4.3. Usługi domowe (opieka, prowadzenie domu)	6	1	60	0	67
4.4. Handel	2	1	67	0	70
4.5. Przemysł	10	0	211	2	223
4.6. Transport	3	2	34	0	39
4.7. Gastronomia	24	1	226	1	252
4.8. Hotelarstwo i obsługa ruchu turystycznego	55	2	395	0	452
4.9. Agencja pracy tymczasowej	1	0	48	0	49
4.10. Inne (branże o znaczeniu dla lokalnego rynku pracy, proszę wpisać poniżej):	14	1	78	0	93
USŁUGI FRYZJERSKIE I KOSMETYCZNE, MASAŻYSTA	5	1	17	0	23
ROZRYWKA- MUZYK, WOKALISTA, INSTRUKTOR TAŃCA	1	0	10	0	11
SPORTOWIEC	0	0	5	0	5
STOWARZYSZENIE	0	0	2	0	2
OBSŁUGA I NAPRAWA POJAZDÓW	0	0	5	0	5
USŁUGI PORZĄDKOWE I PRALNICZE	7	0	21	0	28
GOSPODARSTWO RYBACKIE	0	0	6	0	6
NIERUCHOMOŚCI	0	0	4	0	4
PRODUKCJA PIECZYWA	0	0	1	0	1
OPIEKA ZDROWOTNA	0	0	1	0	1
PRODUKCJA	0	0	1	0	1
SPECJALISTA DS. KONTAKTÓW ZAGRANICZNYCH	0	0	1	0	1
PRZETWÓRSTWO MIĘSNE	1	0	4	0	5
<b>5. Okres na jaki wystawiono oświadczenie</b>					
5.1. Poniżej 1 miesiąca	1	0	99	2	102
5.2. Od 1 do 3 miesięcy	52	0	563	2	617
5.3. Od 3 do 6 miesięcy	69	8	2 464	91	2 632

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdań MPiPS